

Tragèdia i Urgència: El Desafiament Global de la Violència Armada al Dia Internacional per Conscienciar sobre el Desarmament i la No Proliferació

En un fosc succés que quedarà gravat a la memòria de la República Txeca, la festivitat nadalenca es va tornar en tragèdia al cor de Praga. La Facultat de Filosofia de la Universitat Carolina es va transformar en escenari d'un tiroteig esquinçador que va deixar com a saldo 15 persones mortes, inclòs el perpetrador, i 24 ferits. Aquest episodi, considerat com el més lúgubre de la història de la violència armada a la nació, va sumir la comunitat universitària en una espiral de dolor i desesperació, desafiant la pròpia percepció de seguretat en l'àmbit acadèmic. Tot i l'afirmació categòrica del Ministre d'Interior, Vít Rakusan, descartant qualsevol connexió amb el terrorisme internacional, les conseqüències mortals d'aquest tràgic succés plantegen interrogants sobre la necessitat d'incrementar la consciència pública i dur a terme accions immediates en relació amb el desarmament i la no proliferació. En última instància, aquest incident no es limita a les fronteres txeques; més aviat, eleva la veu davant d'un problema que impacta comunitats a tot el món.

En el context del Dia Internacional per Conscienciar sobre el Desarmament i la No Proliferació, avui 5 de març, fem ressò a una veritat innegable: **encara queda un llarg camí per recórrer**. La tragèdia que va sacsejar Praga el desembre passat, lluny d'esvair-se com un terrible succés, emergeix com un recordatori de la necessitat urgent d'establir regulacions efectives sobre l'armament a nivell mundial. Només cal dirigir la mirada cap a altres societats disperses arreu del món per entendre la magnitud del problema. Als Estats Units, la nació més poderosa del planeta, les estadístiques del Gun Violence Archive pinten un panorama desolador: només en els primers sis mesos del 2023 es van registrar 20,910 morts relacionades amb armes (i 331 tirotejos registrats). Aquest recompte dolorós no són simplement xifres, sinó una crua evidència d'una epidèmia que va més enllà dels números i s'arrela en la realitat més crua; la nació es troba immersa en una crisi on la violència armada socava la seguretat diària dels seus ciutadans, posant en dubte la cohesió del teixit social.

Tot i això, els Estats Units no constitueixen un cas aïllat. Fins i tot a Suècia, una nació reconeguda per la seva estabilitat, s'està gestant un desafiament intern relacionat amb la facilitat amb què s'adquireixen armes a la ciutat d'Örebro. Amb més de 150.000 habitants, l'adquisició d'armes ha assolit nivells comparables a l'obtenció de drogues, segons adverteixen els serveis socials. La policia sueca alerta sobre la proliferació d'armes il·legals, sobretot provinents dels Balcans, que alimenta el creixement de la violència, fins i tot entre menors de tan sols 10 anys. La revelació d'aquesta crua realitat desencadena la pregunta inevitable: ***fins quan permetrem que la violència armada afecti de manera tan despietada els joves, interrompent l'accés a l'educació, posant en perill la seva atenció mèdica i soscavant el desenvolupament econòmic de comunitats a tot el món?***

Desvelant la crua realitat.

La magnitud del problema de la violència armada adquireix proporcions alarmants en considerar la xifra preocupant de gairebé 900 milions d'armes petites i lleugeres en circulació a tot el món, quantitat que equival aproximadament a una per cada set persones, i de la qual, sorprenentment, al voltant del 75% està a les mans de civils. Per no esmentar que la connexió entre la disponibilitat d'armes i la violència s'evidencia a les estadístiques, on més del 40% dels homicidis a nivell mundial es

perpetren amb armes de foc. Aquest percentatge s'incrementa substancialment, arribant al 70% quan s'analitzen els casos d'homicidis entre joves a Amèrica del Sud. La joventut es troba desproporcionadament afectada per les anomenades "bales perdudes", projectils que, en ser disparats a l'aire o no assolir el seu objectiu, es converteixen en amenaces latents que poden afectar de manera devastadora nens i adolescents. De fet, un estudi de les Nacions Unides a Amèrica Llatina va revelar que el 45% de les víctimes de bales perdudes eren menors de 18 anys, subratllant la vulnerabilitat de la infància davant la manca de control en la possessió i ús d'armes.

Conseqüentment, la presència massiva d'armes de foc a les grans ciutats s'erigeix com un important impulsor de la violència, especialment als barris marginats. Aquí, on operen organitzacions delictives, també floreix el comerç il·lícit d'armaments. Els entorns urbans marginals es converteixen en llocs idonis per a la venda il·legal d'armes, facilitant la ràpida disponibilitat d'aquests instruments letals. A més, les armes de foc no només amplifiquen la letalitat de la violència, sinó que també alimenten el creixement del comerç il·lícit en aquestes comunitats, perpetuant un cicle pernicios de violència i criminalitat. La facilitat amb què es poden adquirir armes en entorns urbans marginals propicia, a més, la captació de nens per participar en activitats perilloses vinculades amb la delinqüència organitzada.

Aquesta situació no només exposa els joves a un risc més gran d'involucrar-se en activitats criminals, sinó que també posa en perill el seu benestar i el seu futur.

A més, tal com s'ha revelat anteriorment, l'accessibilitat d'armes de foc emergeix com a factor de risc no només per a nacions d'ingressos baixos o mitjans, sinó també per a aquelles desenvolupades. Un estudi dut a terme el 2005 a set països avançats va corroborar que entre el 10% i el 21% dels nens, i entre el 2% i el 5% de les nenes, havien portat armes el mes anterior. Encara que el ganivet prevalia com el tipus d'arma

restriccions a armes de foc comporta implicacions serioses per als nens. Al cap i a la fi, una arma de foc a les mans d'un nen o adolescent pot transformar fàcilment un joc, una baralla o un moment de curiositat en una tragèdia.

Tot i això, les xifres proporcionades sobre la possessió i ús d'armes només són la punta de l'iceberg. Els adolescents immersos en entorns marcats per una amenaça constant, enfronten desafiaments crucials en el seu desenvolupament emocional i mental, en què l'exposició reiterada a la violència i la sensació de risc perpètua poden

més comú, als Estats Units, aproximadament una quarta part dels portadors d'armes havia portat una arma de foc. L'accessibilitat sense

desencadenar trastorns psicològics, com l'estrès posttraumàtic, l'ansietat i la depressió. Per no esmentar que la

normalització d'aquesta violència en el dia a dia els desensibilitza emocionalment, arrelant la por i l'ansietat en la seva experiència quotidiana. La incertesa constant sobre la seva seguretat i la dels seus éssers estimats crea un ambient tòxic que afecta la seva salut mental, impactant la seva capacitat de desenvolupar-se plenament a la societat.

Passos a seguir.

Així doncs, al complex escenari internacional, on el trànsit d'armes aguaita constantment, es fa palesa la necessitat imminent d'una resposta global coordinada que abordi de manera integral la proliferació d'armes. Aleshores, com haurien de respondre els Estats davant aquest desafiament?

La construcció d'un marc jurídic sòlid s'erigeix com el pilar fonamental sobre el qual descansa qualsevol estratègia viable. Més enllà de meres restriccions, es fa imperatiu establir normes i condicions internacionals estrictes que regeixin l'adquisició, la possessió i l'ús d'armes de foc. L'experiència internacional, evidenciada per països com Austràlia, Bèlgica, Canadà i Sud-àfrica, assenyalava un camí efectiu cap a la reducció de la violència armada en enfortir les lleis sobre armes. Tot i això, el tancament de llacunes legislatives es presenta com un desafiament clau; aquest requereix una intervenció ferma per prevenir l'exploració de buits legals per part de traficants i

delinqüents, consolidant així un enfocament integral en la construcció d'un entorn segur i protegit per a la societat.

D'altra banda, a nivell internacional, diverses eines proporcionades per les Nacions Unides s'erigeixen com a defensors essencials en la lluita contra la proliferació descontrolada d'armes. Exemples notables inclouen el Programa d'Acció per Prevenir el Trànsit Il·lícit d'Armes Petites i Lleugeres, l'Instrument Internacional per Identificar i Localitzar Armes Il·lícites i el Tractat sobre el Comerç d'Armes. Aquestes iniciatives globals no sols busquen abordar la circulació il·lícita d'armament, sinó també establir protocols internacionals per identificar i rastrejar armes de manera més efectiva. A més, estratègies pràctiques a nivell local també poden tenir un paper crucial. Programes integrals de lliurament, recollida i destrucció d'armes han de ser considerats no sols com a mesures simbòliques, sinó com a accions concretes i efectives. Prenent com a referència l'experiència australiana, on la recompra d'armes va contribuir significativament a la reducció de morts per armes de foc, cal destacar l'eficàcia d'oferir indemnitzacions en efectiu a canvi d'armes no desitjades. Aquest enfocament no només retira armament de la circulació, sinó que també fomenta la col·laboració ciutadana en la construcció de comunitats més segures i protegides.

Així mateix, en l'àmbit de la consciència pública, les campanyes educatives tenen un paper crucial. L'eficàcia d'iniciatives al Brasil, on les campanyes massives de promoció pública van conduir a l'aprovació de l'Estatut de Desarmament, destaca el poder transformador de la consciència recolzada per evidència sòlida i estudis rigorosos. De manera més específica, les campanyes adreçades als nens i la restricció de la venda de pistoles de joguina emergeixen com a estratègies pragmàtiques i preventives per desmantellar la cultura de la violència des de les primeres etapes de la vida. Aquest enfocament, adoptat per nacions com l'Afganistan, Mèxic i El Salvador, reconeix la importància de modelar actituds des de la infància per construir societats més pacífiques i resilients.

Seguint aquesta iniciativa, esdevé essencial dirigir la nostra atenció cap a les generacions més joves, que ostenten la clau del futur i exerciran un paper fonamental en la transformació de la percepció cultural al

voltant de l'armament. Per tant, és imperatiu dissenyar programes educatius que aborden la consciència sobre l'impacte negatiu de les armes a la societat, alhora que es fomenten valors de tolerància i respecte des d'edat primerenca. Aquesta estratègia cerca contribuir de manera significativa a la formació de ciutadans compromesos amb la pau i la seguretat. Conseqüentment, en el Dia Internacional per Conscienciar sobre el Desarmament i la No Proliferació, no només hem de recordar les tragèdies passades, com la de Praga, sinó comprometre'ns a treballar plegats per construir un món on la seguretat i la pau prevalguin sobre l'amenaça constant de la violència armada. Aquesta és una crida a l'acció global, a la col·laboració entre nacions i a la recerca de solucions integrals que posin fi a l'espiral de violència que afecta comunitats de tot el món.

Hugo Morgado Rodríguez

**Global Governance, Economics and
Legal Order - ESADE**

Fons de referència:

Bryant, M. (2023, October 3). Suecia tiene un grave problema con la delincuencia juvenil: “No queremos que os maten.” elDiario.es. https://www.eldiario.es/internacional/theguardian/suecia-grave-problema-delincuencia-juvenil-no-queremos-maten_1_10551920.html

El País. (2023, June 27). Estados Unidos supera las 20.000 muertes por violencia con armas en lo que va del año. <https://elpais.com/internacional/2023-06-27/se-acumulan-mas-de-20000-muertes-por-violencia-de-armas-en-estados-unidos-este-ano.html>

Hernández, Ó. (2023, May 18). Adiós a Los Tiroteos: El País con más armas de Europa no quiere convertirse en el próximo EEUU. *elconfidencial.com.* https://www.elconfidencial.com/mundo/2023-05-18/adios-tiroteos-serbia-armas-eeuu_3625182/

Juventud, Armas y Desigualdad, UN Cóctel letal. INFOSEGURA. (n.d.). <https://infosegura.org/blogs/juventud-armas-desigualdad-un-coctel-letal>

MAPPING CONTROL géolocalisation de véhicules particuliers et entreprises. (n.d.). Reflexiones sobre la violencia y el uso de las armas de fuego. Revista Galenus. <https://www.galenusrevista.com/?Reflexiones-sobre-la-violencia-y-el-uso-de-las-armas-de-fuego>

Representante Especial del Secretario General sobre la Violencia contra los Niños. (n.d.). Protección de las Niñas, Los Niños y los adolescentes afectados por la violencia armada en la Comunidad. United Nations.

Valero, C. (2023, December 21). UN Estudiante Mata a Al Menos 15 personas y hiere a decenas en una universidad de praga. ElMundo. <https://www.elmundo.es/internacional/2023/12/21/658453a4e9cf4a660d8b45cf.html>

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Març 2024

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**